

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Justis- og beredskapsdepartementet
postmottak@jd.dep.no

Sendes kun elektronisk

Vår ref: 522.0

Deres ref: 201205477- /PHV

Hvalstad, den: 06.09.12

NOU 2012: 14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen - hørings svar

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til rapporten fra 22. juli-kommisjonen (NOU 2012: 14 Rapport fra 22. juli- komisjonen), og vil knytte noen kommentarer til denne. Som en interesseorganisasjon for landets jeger og fiskere er vi opptatt av å legge til rette for å videreføre våre lange tradisjoner for å høste av naturen gjennom jakt og fiske. Gode og forutsigbare rammebetingelser i form av offentlige regelverk og bred aksept for våre aktiviteter i samfunnet er en forutsetning for disse aktivitetene. Tallene fra Miljøbarometeret til TNS Norsk Gallup viser at det er bred oppslutning om jakt og fiske som positive aktiviteter og mer enn 75 % av den norske befolkningen er positive til jakt og over 80 % har tiltro til at jegerne driver en human jaktutøvelse. NJFF er opptatt av å kunne opprettholde denne brede tiltroen til norske jegere.

NJFF har en god og løpende dialog med Justisdepartementet og Politidirektoratet (POD) rundt våpenlovgivningen, noe vi vurderer som viktig og nødvendig. NJFF var også representert i regjeringens våpenlovutvalg som avga sin innstilling (NOU 2011: 19 Ny våpenlov) med forslag til ny våpenlov helt på tampen av året i 2011.

NJFF vil konsentrere våre merknader til 22. juli-kommisjonens rapport til de deler av rapporten som omhandler våpen og forslag til endringer i våpenlovgivningen. Kommisjonen tar for seg flere deler av våpenlovgivningen i sin rapport. NJFF vil understreke at forbundet vurderer våpenlovutvalgets arbeid som grundig. Utvalget har foretatt en helhetlig tilnærming til alle relevante spørsmål og temaer innenfor erverv, hold, oppbevaring og bruk av våpen. Det er viktig at man i den videre prosessen med å vedta en ny våpenlov fortsatt legger vekt på en slik helhetlig håndtering. Selv om det var naturlig for 22. juli-kommisjonen ikke å velge en slik bred innfallsvinkel i sitt arbeid, er det viktig at kommisjonens konkrete forslag til tiltak blir satt inn i en slik bred sammenheng. Dette vil bidra til å sikre en ny våpenlov som er godt forankret og som fanger opp ulike hensyn på en god måte, herunder hensynene til samfunnssikkerhet og trygghet for befolkningen.

Kommisjonens beskrivelser og vurderinger omkring våpen inneholder noen faktafeil, også den delen som omhandler halvautomatiske våpen. NJFF har imidlertid i denne omgang valgt ikke å fokusere nærmere på disse. Vi vurderer kommisjonens innstilling slik at selv om kommisjonen hadde vært oppmerksomme på disse, ville dette ikke medført endringer i de konkrete forslagene til tiltak som kommisjonen fremmer.

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Skulle imidlertid departementet ønske at vi gir en oversikt over hva vi mener er feil i rapporten fra 22. juli-kommisjonen, bidrar vi selvsagt med det.

Godt fungerende våpenregister

Når det gjelder våpen, har kommisjonen satt fokus på antall våpen i privat eie og den påpeker spesielt utfordringene knyttet til et mangelfullt våpenregister som ikke holder mål. Kommisjonen er inne på flere av de sentrale forslagene som også våpenlovutvalget viste til. Behovet for et oppdatert og godt fungerende våpenregister står sentralt både i kommisjonens rapport og i det arbeidet som våpenlovutvalget gjorde. NJFF støtter fullt opp om at dette er viktig å få på plass snarest mulig.

Med et godt fungerende våpenregister vil myndighetene ha en helt annen og bedre oversikt over det lovlige våpenholdet. Dette sammen med gode regler for erverv, oppbevaring og bruk av våpen og ammunisjon, vil være et godt utgangspunkt for gode og nødvendige rammer for våpen i privat eie. Mye av dette er allerede på plass, blant annet gjennom reglene for oppbevaring av våpen og ammunisjon som har blitt endret i løpet av de senere årene.

Våpenamnesti

Videre støtter NJFF også opp om kommisjonens forslag om å videreføre et våpenamnesti. Våpenamnesti har vist seg å bidra til å få innlevert et betydelig antall våpen som folk av ulike årsaker har i sin besittelse. Dette kan eksempelvis være våpen som dukker opp i forbindelse med dødsfall og tilsvarende, og som familien ikke hadde kjennskap til. Et våpenamnesti gir en god mulighet til å levere inn våpen som ellers kanskje ikke hadde blitt levert inn, og vil være et positivt bidrag til å få ned antall uregistrerte våpen.

Gode og enhetlige rutiner for håndtering av våpensaker

Videre vil NJFF, i likhet med 22. juli-kommisjonen understreke behovet for enhetlige og gode rutiner i forbindelse med behandling av våpensøknader, tilbakekall av våpen med mer. Det kan synes som om det i dag er til dels store forskjeller mellom de ulike politidistriktenes håndtering av våpensaker. Dette relaterer seg både til ulik tolkning av regelverket og til ulik bruk av skjønn, selv om både lov og forskrift følges av omfattende presiseringer i rundskriv. Disse forskjellene gjør situasjonen for søkerne mindre forutsigbar enn den burde være. Ut i fra NJFFs kontakt med flere politidistrikter og ikke minst skyttere og jegere, antar vi at noen av forskjellene i saksbehandling beror på ulik våpenfaglig kompetanse og ulik kjennskap til skytterorganisasjonenes programmer.

Når det gjelder tilbakekall av våpenkort, kan det synes som om dette i enkelte distrikter først og fremst foretas i tilknytning til nye søknader om våpen, og hvor det ved behandling av søknaden oppdages at søker har forhold knyttet til seg som tilsier at vedkommende ikke skulle hatt våpenkort. Dette kan tyde på at politidistriktene har ulike rutiner for å sjekke personer som begår til dels alvorlige forbrytelser opp mot våpenregisteret. På den annen side kjenner vi til saker hvor tilbakekall foretas selv etter mindre formalovertridelser av f.eks. viltloven, hvor overtrjedelsenes alvorlighetsgrad er så små at de neppe kan ha betydning for vedkommendes skikkethet til å ha våpen. Dette er uheldig, både fordi det

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

medfører en forskjellsbehandling mellom distriktene, og fordi det er risiko for at kriminelle besitter lovlige våpen.

Tidsbegrenset våpentillatelse

På dette punktet går 22. juli-kommisjonen et godt stykke lenger enn hva våpenlovutvalget har gjort.

NJFF stiller seg kritisk til forslaget om tidsbegrenset våpentillatelse, og vil påpeke noen forhold som begrunner dette.

Kostnadene ved å innføre en slik ordning må vektlegges. Det gjelder både i forhold til politiet og de personene et slikt vedtak vil gjelde for, nemlig jegere, konkurranseskyttere og andre som har et legitimt behov for å inneha våpen.

Videre må det legges vekt på hva et slikt vedtak vil medføre av innsats og ressurser fra politiets side. Det er i dag registrert rundt 500 000 jegere i Jegerregisteret. Dette er bare en av flere grupper av våpeneiere som skal følges opp i form av løpende behandling av søknader om fornyelser av våpentillatelser. NJFF vil understreke at vi ser det som viktig at man ikke kommer i en situasjon der politiets behandling av fornyelser av våpentillatelser går ut over politiets tjenestetilbud på andre områder.

NJFF går ikke prinsipielt imot et slikt forslag. Primært mener vi det likevel er å gå for langt og at det er stor usikkerhet knyttet til om dette faktisk vil være en riktig prioritering.

Halvautomatiske våpen

Kommisjonen setter særlig fokus på halvautomatiske våpen. De konstaterer blant annet at, til tross for at myndighetene har vært opptatt av å begrense halvautomatiske våpen i privat eie, så finnes det i dag ingen oversikt over antall våpen av denne typen i privat eie. I rapporten differensieres det i liten grad mellom de ulike typene halvautomatiske våpen (rifler, hagler, pistoler).

For NJFF er det viktig å kunne kombinere behovet for et lovverk som setter rammer for erverv, bruk og oppbevaring av våpen og ammunisjon uten at det samtidig bidrar til innskrenkninger på våpensiden som rammer den positive og ønskede våpenaktiviteten. Våpen brukt til jakt og konkurranseskyting er viktige deler av aktiviteter som har bred aksept og oppslutning i samfunnet.

Et generelt forbud mot halvautomatiske våpen vil ramme mange jegere og konkurranseskyttere. Her går 22. juli-kommisjonen svært langt. NJFF har, både gjennom vår representant i våpenlovutvalget og i vår høringsuttalelse til våpenlovutvalgets innstilling, gått imot et forbud mot halvautomatiske rifler. Forslag om et generelt forbud mot halvautomatiske våpen, ble ikke fremmet av våpenlovutvalget, men utvalget var delt vedrørende halvautomatiske rifler.

«Det store mangfold av skytevåpen som går inn under samlebegrepet «halvautomatiske skytevåpen» taler etter utvalgets syn i mot et generelt forbud. Til det er forskjellene for store

NORGES Jeger- og Fiskerforbund

mellom de ulike våpentypene som har det til felles at de kan avgi halvautomatisk ild.» (NOU 2011: 19 Ny våpenlov).

Forbundet vil i den sammenheng vise til de lange, gode og involverende prosessene som har vært gjennomført i forbindelse med arbeidet med ny våpenlov. Våpenlovutvalget avga sin innstilling i desember 2011, og har derfor også fanget opp 22. juli-hendelsene og tatt dem med i sine vurderinger og forslag til ny våpenlov. Når det gjelder halvautomatiske våpen spesielt, ble dette grundig diskutert i våpenlovutvalget både før og etter 22. juli. Dette solide grunnlaget som ligger til grunn for forslaget til ny våpenlov, må vektlegges når man nå skal se på behovet for endringer innenfor våpenlovgivningen, også når det gjelder halvautomatiske våpen.

Ettersøk av sykt og skadet vilt er en viktig oppgave for forvaltningen. Dette gjelder dyr som kan være skadet etter påkjørsel på vei eller jernbane, rovvilt som skades i forbindelse med skadefelling eller andre tilsvarende tilfeller. Av de store rovdyrene er det knyttet spesielle utfordringer til ettersøk av skadet bjørn. En skadet bjørn er potensielt en farlig bjørn, og det stilles særlige krav til ettersøksjegere og hundeførere. Muligheten for raske oppfølgingskudd kan være helt påkrevet i gitt situasjoner som kan oppstå i forbindelse med ettersøk av skadet bjørn. Muligheten til å benytte halvautomatiske rifler i slike situasjoner er viktig for de som deltar på slike oppdrag.

Dette er også forhold som våpenlovutvalget har vært inne på i sin vurdering av spørsmålene rundt halvautomatiske våpen, jfr sitat fra utvalgets innstilling (NOU 2011: 19 Ny våpenlov):

«Tilhengere av halvautomatiske rifler til jakt legger ofte vekt på at halvautomatiske rifler gir mulighet for et raskere og mer presist oppfølgningsskudd. I mange tilfeller vil det være vanskelig å se skuddreaksjonen på dyret selv etter perfekte treff. Hensynet til human avlaving tilsier at det skal skytes oppfølgningsskudd ved den minste tvil om skuddet har truffet riktig. Hensynet til raskt oppfølgningsskudd vil også kunne ha stor betydning for jegeren selv ved jakt eller ettersøk på farlig vilt som for eksempel bjørn, hvor et såret dyr vil kunne gå til angrep på jegeren.»

NJFF vil også peke på muligheten til å benytte halvautomatiske rifler for storviltjegere med ulike former for handikap som gjør det vanskelig eller umulig for dem å benytte rifler med vanlig boltmekanisme. For personer med slike fysiske utfordringer, vil bruk av halvautomatiske rifler ofte være eneste muligheten for aktivt å kunne delta i jakt.

«Halvautomatiske rifler har normalt lavere rekyl enn boltrifler som følge av at lademekanismen «forbruker» deler av rekylenergien. Lavere rekyl samt manglende behov for å ta manuelt ladegrep, vil normalt kunne føre til redusert munningsvipp (at løpet beveger seg bort fra siktepunktet/ målet). Muligheten for et raskt oppfølgningsskudd vil dermed kunne bidra til mindre skadeskyting av vilt, noe som igjen vil gjøre jakten mer human. Halvautomatiske rifler muliggjør også jakt for personer som på grunn av forskjellige handikap kan ha problemer med å ta raske ladegrep. Enkelte jegere vil også legge vekt på at

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

lavere rekyl gjør halvautomatiske skytevåpen mer komfortable å skyte med.» (NOU 2011: 19 Ny våpenlov).

NJFF erkjenner at det er behov for et regelverk for halvautomatiske våpen som er strengt nok til å hindre både at våpen egnet for militærbruk eller bruk i politiet kommer i privat eie, samt å forhindre at halvautomatiske våpen enkelt kan omgjøres til å kunne avgi helautomatisk ild. Vår våpenlovgivning bør være så vidt streng at den ikke åpner for dette. Videre støtter NJFF opp om en linje der det legges klare begrensninger og/eller forbud mot store boksmagasiner. Som våpenlovutvalget også har pekt på, legger viltlovgivningen så vidt klare begrensninger på antall skudd som er tillatt i kammer og magasin, at det ikke er aktuelt å kunne benytte slike halvautomatiske rifler på jakt.

«Halvautomatiske rifler er i dag tillatt ervervet både til jakt- og til øvelses- og konkurranseskyting. Reglene etter viltlovgivningen er imidlertid til dels forskjellige fra våpenlovgivningen ved at det blant annet er strenge krav til begrenset antall skudd i magasinet og i kammeret ved bruk til jakt.» (NOU 2011: 19 Ny våpenlov).

NJFF ser det som særlig uheldig at rapporten fra 22. juli-kommisjonen velger å forholde seg til halvautomatiske våpen som en enhetlig gruppe, og at de ikke differensierer mellom de ulike typene halvautomatiske våpen. Ikke minst slår dette negativt ut for halvautomatiske hagler. NJFF vil i den forbindelse vise til et utdrag fra innstillingen fra våpenlovutvalget som omhandler halvautomatiske hagler, og som synliggjør de vurderinger våpenlovutvalget har gjort rundt dette temaet:

«Halvautomatiske hagler og pistoler reiser få særlige spørsmål knyttet til funksjonsmåte, og utvalget finner ikke sterke argumenter for å forby eller regulere disse strengere enn i dag, der halvautomatiske hagler med stor ildkraft ikke er tillatt. Utvalget foreslår at det i bestemmelsen for halvautomatiske skytevåpen oppstilles at halvautomatiske hagler og pistoler er tillatt å erverve, med mindre de er forbudt i forskrift. Forslaget er en videreføring av dagens ordning, men vil medføre at bestemmelsene løftes opp i lov. Utvalget foreslår videre at det gis hjemmel til i forskrift å forby pistoler og hagler som enkelt kan omgjøres til å avgi helautomatisk ild eller som har ildkraft utover det legitime behov tilsier.» (NOU 2011: 19 ny våpenlov).

Et totalforbud mot halvautomatiske hagler vil berøre mange jegere og konkurranseskyttere.

De halvautomatiske haglene har et annet balansepunkt enn over/under hagler, og mange velger denne type hagle nettopp ut fra en totalvurdering om at dette er en type våpen som passer best for det formålet de skal bruke hagla til.

Halvautomatiske hagler er utbredt både blant jegere og konkurranseskyttere. Særlig jegere som jakter viltarter som krever kraftige haglladninger (gås, rådyr ol.), velger halvauto for å få rekyl ned på et akseptabelt nivå. For konkurranseskyttere er det først og fremst egenskaper som annet balansepunkt enn over/under hagler, samt lite rekyl, som gjør halvautomatiske hagler til et godt valg.

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Mange jenter/kvinner har valgt denne type våpen for å unngå en kraftig rekyl. Det samme gjelder skyttere og jegere med ulike handikap som gjør skyting med rekylsterke våpen vanskeligere å håndtere.

NJFF finner det uheldig at 22. juli-kommisjonen med sitt forslag legger opp til å snevre inn haglekytterne-/jegernes valgmuligheter vesentlig i forhold til situasjonen i dag. Ved bruk av halvautomatiske hagler på jakt er det de samme begrensningene på skuddkapasitet som ved bruk av andre hagler, dvs. to skudd. Haglene er utstyrt med et rørmagasin som ikke kan lades særlig fort, og gir således ingen økt skuddkapasitet sammenlignet med dobbeltløpede haglgevær. Under jakt skal magasinet være plombert slik at det ikke er plass til mer enn ett skudd i magasinet. Halvautomatiske hagler med løse/avtakbare boksmagasiner som kan gi økt skuddkapasitet er forbudt etter dagens regelverk, og våpenlovutvalget har heller ikke foreslått noen endringer på dette punktet.

NJFF går imot et slikt forbud, og anmoder departementet om å legge forslaget fra våpenlovutvalget til grunn.

NJFF vil understreke at det er viktig at myndighetene gjennom våpenlovgivningen skiller mellom de ulike typene halvautomatiske våpen. Videre at lovverket gir en åpning i regelverket for at de som kan dokumentere behov for halvautomatiske våpen, herunder halvautomatiske rifler, har en mulighet for å kunne få innvilget tillatelse til å inneha et slikt våpen .

«Når det gjelder reguleringen av halvautomatiske rifler, foreslår et flertall i utvalget at utgangspunktet i våpenforskriften § 7 første ledd videreføres, ved at samtlige halvautomatiske rifler i utgangspunktet er forbudt med mindre de er tillatt i forskrift. Kun halvautomatiske rifler som er forhåndsgodkjent i forskrift tillates ervervet.(...) Flertallet forutsetter at forskriften på den måten vil være så streng som det til enhver tid anses nødvendig.» (NOU2011: 19 Ny våpenlov).

NJFF ønsker primært at myndighetene legger våpenlovutvalgets forslag om halvautomatiske rifler til grunn. Dersom myndighetene og i siste instans Stortinget, likevel legger seg på en mer restriktiv linje enn våpenlovutvalget på disse punktene, vil NJFF sterkt anmode om at man tar høyde for en dispensasjonsmulighet for de som kan dokumentere behov for halvautomatiske våpen. Det kan eksempelvis dreie seg om å utføre ettersøksoppdrag, at vedkommende har fysiske handikap som forhindrer dem fra å jakte med vanlige boltrifler eller tilsvarende begrunnede behov.

Oppsummering

NJFF mener et generelt forbud mot halvautomatiske våpen vil ramme lovlidige norske jegere og skyttere urimelig hardt, samtidig som det er få holdepunkter for at et totalforbud vil kunne hindre ekstreme hendelser med våpen. Til det er omfanget av illegale våpen i kriminelle miljøer for stort, og dette bør bekjempes så langt det er mulig. Sivile jakt og sportsvåpen er generelt lite attraktive hos kriminelle (ref. Prosjekt Bullit. Oslo PD 2006), og

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

stadig strengere oppbevaringskrav for sivile våpen gir liten mulighet for lekkasje av lovlig våpen til kriminelle miljøer.

NJFF støtter våpenlovutvalget innstilling vedrørende halvautomatiske våpen, som i hovedsak er en videreføring av dagens praksis, men med innskjerpelser i forhold til store boksmagasiner for rifler og pistoler. Våpenlovutvalgets forslag ivaretar jegernes og skytternes behov for våpen til legale ønskede formål, samtidig som halvautomatiske våpen med egenskaper som ikke er nødvendig for jakt og sportsskyting forbys.

NJFF vil gi sin støtte til tiltak som bedre våpenregister, god og mer enhetlig håndtering av våpensaker, samt våpenamnesti. Dette er tiltak som kan ha en forebyggende og positiv effekt.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Bjarne Oppegård
Gen.sekr.

Siri Parmann /s/
Fagsjef